

Kuru Dönem Beslemesinde Dikkat Edilmesi Gereken İncelikler

Hayvanların A, D ve E vitaminleri, kuru dönem beslenmesi için çok önemlidir. Özellikle E vitamini yetersizliği hastalıklara karşı direncin azalması ve mastitis riskinin artmasında rol oynar. Periyodik olarak ineklerin vücut kondisyonu kontrol edilmeli ve hayvan kesinlikle yağlandırılmamalıdır. Hayvanı kuruya çıkartmanın amacı meme bezlerinin dinlendirilmesidir.

Yapılan araştırmalar; 60 gün kuru dönem uygulanan ineklerin takip eden laktasyon dönemindeki süt veriminde 113,5 kg artış olduğunu, 40 günden az olanlarda ise 100-600 kg azaldığını göstermiştir. Çünkü bu dönem kısa tutulur ise hayvan memelerini gelecek laktasyon için hazırlayamaz. Kuru dönemin 70 günden uzun tutulması ise süt verimini artırmazken vücut kondisyonunun yükselmesine, yani hayvanın yağlanmasına yol açar. Bu ise hayvanda doğum problemlerine ve üreme kabiliyetinde bozulmalara neden olabilir.

BUZAĞI BAKIM VE BESLEME

Buzağı ölümlerinin önlenmesi için, doğduktan hemen sonra E.Coli, Sarmonella, Rota Corona aşıları yapılmalıdır. Buzağılar 5.haftadan itibaren sütten kesilebilir burada dikkat edilmesi gereken nokta buzağı günlük en az 700-900 gr buzağı başlangıç yemi tüketiyor olmalıdır. Kış aylarında buzağının gelişimleri de dikkate alınarak sütten kesme 8. haftaya kadar uzatılabilir.

İlk 2 ay başlangıç yemi verilir. 2. aydan sonra buzağı büyütme yemi verilmelidir. Ayrıca; yağsız süt, normal süt ile başkaca buzağı besleme yöntemleri olup İl İlçe Müdürlüklerimizden bilgi alınabilir. 3. aydan itibaren buzağı büyütme yemi (serbest), kaliteli kuru ot, temiz su ile beslemeye devam edilmelidir. Slaj, saman gibi kaba yemler 2,5-3 aydan önce verilmemelidir.

AĞIZ SÜTÜ: Buzağıya ağız sütü doğduktan ilk 15-30 dakika içinde verilmesi uygundur. İlk Birkaç saat içinde 2-2,5 litre ağız sütü, ilk gün 4-6 litre ağız sütü 4 öğünde verilmelidir. Günlük ihtiyacı buzağı canlı ağırlığının 1/10 kadar olmalıdır. Bazı inekler buzağıyı emzirmeyebilir. Bu durumda ağız sütü memeden sağılıp biberon ile buzağıya içirilmelidir. 1 haftaya kadar tüketilecekse buzdolabında, uzun sürede tüketilecekse derin dondurucuda saklanmalıdır. Dondurucudan çıkartılan ağız sütü normal oda sıcaklığında kendiliğinden çözölmeli ondan sonra buzağıya içirilmelidir. Pişirmek ve yüksek sıcaklıklarda çözöndürerek buzağıya verilir.

**T.C.
VAN VALİLİĞİ
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ**

SIĞIRLARIN BESLENMESİ

İLETİŞİM

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

TEL: 0(432) 222 02 37 / FAX: 0(432) 222 00 67

E-mail: 65.haysag@tarimorman.gov.tr

van.tarimorman.gov.tr

App Store Google Play HAYSAG Mobil Uygulamayı İndirebilirsiniz.

SIĞIRLARIN BESLENMESİ :

Modern besi, genç ve canlı ağırlık kazanmaya müsait hayvanlarla yürütülmelidir. Hayvanların erken yaşta yağlanması optimal besi artışına engel olacağından, dikkat edilmelidir.

Siğır Eti Üretimini Artırmak İçin :

Buzağılamada başarının artırılması için buzağı kayıplarının azaltılması, erken buzağı kesimlerinin (özellikle dişilerin) azaltılması önemlidir.

Besi yönlü süt ineği ırklarının üretiminin artırılması:

Besi hayvanlarının son ağırlığa ulaşıldıktan sonra kesilmesi, düve ve yaşlı siğirlerin canlı ağırlıklarının artırılması, yem hazırlama ve yemleme tekniklerinin iyileştirilmesi olarak özetlenebilir. Sütçü ırk siğirlerin tosunları hızlı bir gelişme göstererek 18 aylık yaşta yüksek ve ekonomik canlı ağırlık düzeylerine (500-550 kg) ulaşırlar. Etçi ırk erkek siğirler daha yüksek randıman verirler. Düveler belli canlı ağırlıklarına geç ulaştıkları durumlarında daha fazla kaba yem verilmelidir.

Kısa süreli ortalama 6 aylık kâr amaçlı besi siğircılığı tercih edilmelidir. Kaba yem ihtiyacının meralardan sağlanabildiği durumlarda (maliyetin düştüğü) uzun süreli besi düşünülebilir. Besinin daha ekonomik olması için en azından kaba yem ve tahılların işletme bünyesinden sağlanması gerekir.

BESİ:

Besi, hayvanlarda et verimi ve kalitesini artırmak için uygulanan bir beslenme programıdır. Amaç, belli bir canlı ağırlık artışı sağlamaktır. Genç hayvanlarda yemden yararlanma oranı daha iyidir.

Besi Performansını Etkileyen Faktörler:

1–Hayvanın Irkı:Bir hayvandan elde edilecek canlı ağırlık kazancı başta hayvanın genetik yapısı ile ilgilidir. Bu sınıra bakım ve beslenme koşulları ile ulaşılabilir. Yerli ırkların besi kabiliyeti kültür ırklarına göre düşüktür. Kültür ırkları arasında en yaygın olanları Yerlikara, Holstein, Montofon ve Simental ve bunların melezleridir. Besiden yararlanılacak hayvanlar genelde sütçü veya kombine ırkların erkekleridir. Bu hayvanlar etçi ırklardan daha hızlı ve ekonomik olarak istenilen canlı ağırlığa ulaşırlar. Etçi ırklar ise daha yavaş gelişir, ancak son ağırlıkları diğer ırklardan daha yüksek olur.

2–Cinsiyet:Erkek siğirlerin, gerek kısırlaştırılmış ve gerekse dişi siğirlardan daha iyi besi performansı verdiği belirlenmiştir.

3–Yaş:Besiye alınacak hayvanlar genç olmalıdır. Kültür ırkı ve melezlerinde gelişme olgunluk çağına kadar sürer. Bu süre 18 aydır. Yerli ırklarda ise 2,5–3 yaştır. Bu zamanlarda besiye son verilmelidir. Hayvan yaşlandıkça tüketilen yem miktarı artmaktadır. Siğirlarda büyüme 1 yaşına kadar en yüksek düzeyde olup, ilerleyen yaşlarda düşer.

4– Yaş :Damızlık değeri yüksek olan boğalardan elde edilen yavruların beside kullanılması daha elverişlidir.

5–Kondisyon:Buzağılık döneminde iyi bir bakım besleme geçirmiş hayvanlar ile başarılı besi yapılır.

6–Bakım ve Sağlık:Besiye alınacak hayvanlar iç ve dış parazitlere karşı ilaçlanmış ve gerekli aşılama yapılmış olarak besiye alınmalıdır. Hayvanlar satın alınırken bakışları canlı, tüyleri parlak ve düzgün, boyun ve sırtı gelişmiş, arkadan bakıldığında but ve kalçaları dolmaya müsait olan hayvanlar tercih edilmelidir.

7–Besleme:İyi bir yem formülasyonu gereklidir. Bilindiği gibi giderlerin %70'e yakını yem oluşturur.

Besi Yeri Özellikleri ve Besi Yeri Seçimi :

Yarı açık ve serbest ahırlarda barındırılan siğirler daha verimli, sağlıklı ve canlı olurlar. Hayvanlar artı 10 ve eksi 10 °C' de üşümeye başlarlar. Genel olarak ülkemizde sert ve soğuk kış rüzgarları kuzey ve kuzeydoğudan estiği için ahırların güneye bakan yüzeyleri açık olmalıdır. Hayvanlar için kritik ısı eksi 30 °C' dir. Hayvanlar, soğuktan değil sıcaktan daha fazla etkilenirler. Yazın 38 °C' ye ulaşılan sıcaklıklarda hayvanların serinlenmesi için gerekli tedbirler alınmalı, siğirleri kızgın güneşten koruyacak sundurmalar, gölgelikler yer almalıdır. Böyle durumlarda etrafın fiskiyelele ıslatılmasında fayda vardır.

MASTITİS (MEME İLTİHABI HASTALIĞI)

Memelerde ve sütte çeşitli derecelerde bozukluklar meydana getirerek seyreden bir hastalıktır. Meme bölümlerinden bir tanesi, birkaçı veya hepsi hastalanabilir. Mikro organizma hasta hayvanların sütü ile dışarı çıkar ve sürüdeki diğer hayvanlara bulaşır. Sağım hijyeni, barınak temizliği, meraların durumu gibi çevresel faktörler önemlidir. Süt veren bütün hayvanlarda görülen bu hastalık özellikle süt verimi yüksek olan hayvanlarda daha çok önem taşımaktadır. Mastitis olgularında süt verimi değişen derecelerde etkilenmektedir. Ayrıca hem süt verimi hem de kalitesi etkilenir.

Memedeki Belirtiler: Hastalık beden ısısının hafif yükselmesi ile başlar, bulaşma süresi 1-2 hafta kadardır. Meme, göz ve eklemlerde yerleşir. Meme şişer, sertleşir ve süt salgısı azalır. Memeden önce pıhtı içeren iltihaplı, daha sonra ise su gibi bir akıntı gelir. Meme dokusu sertleşir ve körelir.

Nedenleri :

Mastitis, aşağıdaki nedenlerden dolayı hayvanın doğal savunması, zayıflığından daha kolay bulaşır.

- *Yanlış sağım teknikleri
- *Kötü barındırma koşulları
- *Bozuk sağım sistemleri
- *Sürüdeki hastalıklar
- * Yanlış yemleme

Hastalık tedavi edilmezse :

Eğer zamanında tedaviye başlanmazsa memelerin körelmesi, nadiren de olsa gözde körlük, eklemlerde iltihaplanma ve şişme görülebilir. Ölüm oranı oldukça düşüktür. Hasta hayvanlar ayrıldığı sürece sürüdeki diğer hayvanlara hastalık yayılır. Hastalığın hafif seyrettiği durumlarda kendiliğinden iyileşme görülebilir.

Tedavi :

Hasta hayvanlar ayrılır, tozsuz ve temiz bir yere alınır. Veteriner Hekimin verdiği reçeteye göre hastalık memede ise meme içine geniş etkili antibiyotikler kullanılır. Eklem yangınlarının tedavisinde geniş etkili antibiyotiklerden yararlanır. Tedavinin başarılı olabilmesi için erken teşhis ve tedaviye başlanması şarttır.

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANLARIN DÜŞMANI MASTITİS HASTALIĞI

İLETİŞİM

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

TEL: 0(432) 222 02 37 / FAX: 0(432) 222 00 67

E-mail: 65.haysag@tarimorman.gov.tr

van.tarimorman.gov.tr

App Store Google Play HAYSAG Mobil Uygulamayı İndirebilirsiniz.

Korunma ve Öneriler :

1–Hasta hayvan sürüden ayrılarak, ayrı bir yerde muhafaza edilmeli, sık sık meme sağılarak boşaltılmalıdır. Meme sertleşmiş ise ılık kompreslerle, yumuşatıcı kremlerle meme boşaltılmaya çalışılmalıdır. Daha sonra Veteriner Hekimin tavsiye ettiği ilaçlar kullanılmalıdır. Tedavi esnasında hayvanın sütü tüketime sunulmamalıdır.

2–Mastitisli memeleri emen kuzular da hastalanacağından, mastitisli koyunların yavrularını alıp suni olarak beslemelidir.

3–Tedavisi uzayarak ekonomik olarak değerini aşan durumlarda koyunlar kasaba sevk edilmelidir.

4–Ağıl ve ahırların zemini kuru, havalandırılabilir olmalı ve zemin akıntı için eğimli olmalıdır.

5–Koyun ve keçiler, ineklerle birlikte tutulmamalı ve inekleri sağan şahıs tarafından sağılmamalıdır.

6– Sağımçıların tırnakları kesilmiş, elleri her sağımdan önce iyice sabunlanmış olmalı, sağım kapları temiz ve yıkanmış olmalıdır.

7– Hayvanların meme uçları ön daldırma dediğimiz dezenfektan içeren bir sıvıya batırılıp çıkartılarak dezenfekte edilerek tek kullanımlık kağıt havlular ile kurulanır.

8–Hayvanlarda kuru dönemde anti-biyotik tedavisi uygulamak gerekir.

9–Ahırların temizliğine ve dezenfeksiyonuna dikkat edilmeli, hayvanların yattıkları yer uygun şartlarda olmalıdır.

10–Hasta hayvanları sürüden çıkarmak veya ayırmak.

11–Hayvanlar soğukta bırakılmamalı, genç hayvanlar yaşlılardan ayrılmalıdır.

12–Sağım esnasında sağım kurallarına uyulmalıdır. Elle yapılan sağım uygun bir şekilde yapılmalı, memede kesinlikle süt bırakılmamalıdır. Sağımdan önce ve sağımı takiben meme mutlaka ılık sabunlu su ile yıkanmalı ve kurulanmalıdır.

13– Süt sağım makinelerinin temizliğine ve dezenfeksiyonuna dikkat edilmelidir.

14–Erken teşhis ile birlikte hastalık etkenine göre hemen uygun bir antibiyotikle tedaviye başlanmalıdır. Gecikmiş vakalarda tedavi imkanı daha düşüktür.

Hastalık 3 şekilde görülür :

1– Akut mastitis : Meme loplari şişmiş, sıcak, sert, ağrılı ve yangıdan dolayı kızarmıştır.

2–Subakut mastitis : Memede yangı belirgin değildir. Sütte bg-bold pıhtılar vardır.

3–Kronik mastitis : Yangı görülmez. Sütte ise gözle görülebilir değişiklik olmaz.

Bulaşma :Hastalığın bir hayvandan diğerrine bulaşmasında rol oynayan sebepler şunlardır :

- * Süt sağan kişiler
- *Süt makineleri
- *Hastaların ayrılmaması
- * Ahırların pis olması

Oluşum:Mastitis oluşumunda 3 dönem vardır :

1- İnvazyon Dönemi : Mikropların meme kanallarından girdikleri dönemdir.

2– Enfeksiyon Dönemi : Meme kanalından giren mikroplar meme boşluklarında aktif olarak çoğalırlar ve meme dokusunu kaplarlar.

3– Yangı Dönemi : Memeye yerleşen mikropların oluşturduğu toksit maddelere karşı organizmanın reaksiyon göstermesi sonucu yangı şekillenir. Memede apseler ve süt kanallarında bozukluklar meydana gelir.

Elle Sağımda Sıkça Yapılan Hatalar :

- *Meme başlarının uygunsuz bir biçimde tutulması.
- *Memedeki sütü tam olarak boşaltmadan sağımı bitirmek.
- *Sağım sırasında hayvana acı ve korku verilmesi sütün indirilmesini durdurması sonucu sütün memede kalmasına neden olur.

2020 YILI AŞILAMA PROGRAMI	
ŞAP (B.B.) ANA-DOLU	10 Şubat—15 Mayıs
	01 Eylül—16 Kasım
ŞAP (K.B.) ANA-DOLU	Mihraklarda koruma ve gözetim bölgelerinde bulunan hayvanların tamamı
ŞARBON	15 Mayıs tarihine kadar tamamlanacaktır.
MAVİ DİL	15 Mayıs tarihine kadar tamamlanacaktır.
SIĞIR BRUSEL-LOZU	Yıl boyu uygulanacaktır.
KOYUN-KEÇİ BRUSELLOZU	Yıl boyu uygulanacaktır.
KUDUZ	24 Şubat—29 Mayıs
KOYUN-KEÇİ VEBASI (Marmara Bölgesi Dışındaki)	Yıl boyu uygulanacaktır.
SIĞIRLARIN MODULER EKZAN-TEMİ	15 Mayıs tarihine kadar tamamlanacaktır.
Not: Yıl içinde yeni doğan hayvanlara yıl boyu aşılama yapılacaktır.	

HAYVAN HASTALIKLARINA DİKKAT!

Hastalıklar hayvanlarda et ve süt veriminde kayıplara, kısırılığa, gebe hayvanlarda yavru atmalara ve nihayet ölümlere sebep olmaktadır.

Bölgemizde Görülen Önemli Hastalıklar :

Şap Hastalığı : Şap hastalığına yakalanan hayvanların tedavisi yapılsa bile bunlardan eski verim elde edilmez. Hastalığın bulaşması, şap hastalığı mikroplarının solunum ve sindirim yolu ile alınması sonucu olmaktadır. Halk arasında

Dabak Hastalığı olarak bilinir. Hastalık belirtileri olarak; Ağız, ayak ve memede aft denilen içi berraksarı renkte sıvı ile dolu kesecikler ve yaralar oluşur. Hayvanlarda salya akıntısı ve topallık görülür. Yem yiyemez ve yürüyemezler. Yaraların çabuk iyileşmesi için antiseptikler ve antibiyotikler kullanmak faydalı olur. Asıl önemli olan husus, hastalığa yakalanmasını önlemektir. Bunu sağlamak içinde köydeki tüm hayvanların yılda 2 defa şap aşısı yaptırılmasıdır.

Şarbon: Hastalığın bulaşması; Solunum, sindirim ve deri yolu ile olmaktadır. Özellikle şarbon mikropları ile bulaşık su ve kaba yemlerle beslenen hayvanlar hastalığa yakalanırlar. Hastalıklı hayvanların ağız ve burnundan kanlı, köpüklü bir sıvı gelir ve kısa zamanda ölürlər. Şarbonlu hastanın dalağı büyüdüğünden halk arasında **Dalak Hastalığı** olarak ta bilinir. **Şarbon etken maddesi doğada sporlu olarak 60 yıl canlı kalır.**

**T.C.
VAN VALİLİĞİ
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ**

HAYVANLARDA AŞI KULLANIMI

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
TEL: 0(432) 222 02 37 / FAX: 0(432) 222 00 67
E-mail: 65.haysag@tarimorman.gov.tr
van.tarimorman.gov.tr vantarimorman65
 HAYSAG Mobil Uygulamayı İndirebilirsiniz.

Şarbon; Bu hastalıktan korunma amacıyla, hastalığın görüldüğü bölgelerde hayvanlar yılda bir defa şarbon aşısı ile aşılanmalıdır. Ölen hayvanların kadvraları yakılmalı ya da üzerlerine sönmemiş kireç dökülerek derin çukurlara gömülmelidir. Bu hayvanların etleri kesinlikle yenilmez çünkü hastalık insanlara da bulaşabilir.

Yanıkara:Hastalık etkenleri toprakta bulunur ve bulaşık yemlerle veya derideki yaralardan vücuda girerler. Hastalığa yakalanan hayvanların boyun, omuz, bel bölgelerinde ve bacak kaslarında şişkinlik, deri altında hava kabarcıkları oluşur. Halk arasında bu hastalığa **Hishişa Hastalığı** da denir. Tedavi amacıyla yüksek dozda antibiyotikler kullanılır, deri altındaki şişkin bölgeler boşaltılarak oksijenli su ile yıkanır. Korunma amacıyla hayvanlar meraya çıkmadan önce yanıkara aşısı ile aşılanmalıdır.

LSD (Sığırların Modüler Ekzantemi) :

Sivrisinek, kene ve sokucu sineklerin mekanik bulaştırması, tükürük, burun akıntısı, süt ve hayvanın semeni ile bulaşır. Bulguları; Yüksek ateş, iştah düşmesi, öksürük, yavru atma, eklemelerde yangılanma ve şişme olur. Sağlıklı hayvanlar koyun çiçek aşısı ile aşılanmalı, sineklerle mücadele edilmelidir.

Yavru Atmaya Sebep Olan Hastalıklar:

Sığırlarda yavru atmaya sebep olan hastalıklar; Bruselloz, Leptospiroz, Salmonelloz, Chlamydiosis (Yavru atma), Listerioz, Campilobakteri ve İnfeksiyöz Bovine Rinotrakeitis (İBR) dir. Bunlardan en önemlisi yavru atma hastalığı olarak bilinen Bruselloz hastalığıdır, ve hastalıklı boğaların tohumlamada kullanılması ile olmaktadır.

Hasta hayvanlar yavru attıktan sonra haftalarca sütleri ile brusella mikroplarını saçarlar ve böylece barınakları ve merayı mikropla bulaştırırlar. Hastalık belirtisi olarak; Yavru atma, kısırlık ve meme hastalığı görülür. Yavru atan inekler plasentalarını (eşini) düşüremezler ve sütleri de azalır. Korunma için yeni doğan dişi buzağılar 4-8 aylık olunca mutlaka Brusella aşısı ile aşılanmalıdır. Damızlıkta kullanılan inek ve boğalar her yıl Brusella yönünden kan muayeneleri yapılmalı ve hasta olanlar kesime sevk edilmelidir. Hastalık atık yavrularla temas etmek ve çiğ süttten yapılan ürünlerin tüketilmesi sonucu insanlara da bulaşabilir.

Hayvan Aşıları:Hayvan hastalıklarına karşı birçok koruyucu özelliği bulunan aşılar bulunmaktadır. **Tabi ki bu aşıları zamanda yaptırmak çok önemlidir.** Unutmayın ki aşı ile hastalıklardan korunmak en ucuz ve en kolay yoldur.

Küçükbaş hayvanların meraya çıkmadan önce koruyucu olarak enterotoksemi (Zehirleme), Agalaksi (Sütkesen), keçi ciğer ağrısı vb. hastalıklara karşı aşılamaaları yapılmalıdır.

Paraziter Hastalıklar:Hayvanlarda çok sayıda iç ve dış parazitlere rastlanılır.

Hayvanlarda En Çok Görülen Dış Parazitler :

Keneler, bitler, pireler ve yara kurtlarıdır. Bu parazitlerin çoğu hayvanlardan kan emerler, hastalıkları taşırlar ve hayvanlarda huzursuzluklara neden olurlar.

Çok Sık Rastlanılan İç Parazitler :

Mide-bağırsak kurtları, akciğer kıl kurtları, karaciğer kekebeği ve kistleridir.

İç Parazitler; hayvanların gıdalarına ortak olurlar. İç parazitler hayvanlarda iştahsızlık, durgunluk, iç kanamalar, kansızlık, sarılık ve ishal gibi sindirim bozukluklarına yol açarlar. Bunun sonucunda hayvanlarda %25-30 verim kaybı yaşanır. Genellikle koruyucu amaçla ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde olmak üzere yılda 2 defa hayvanlara paraziter ilaç uygulanmalıdır.

Buzağı Ölümleri ve Buzağı Septimesi :

Barınakların hijyenik olmaması, doğumdan sonra göbek kordonuna tendürdiyot sürülmemesi, buzağılara ağız sütünün zamanında ve yeterince verilmemesi hastalıkların oluşmasına temel etkenlerdir. Bir diğer neden ise mikroplardır. Ahır zemininde bulunan mikroplar doğum esnası ve sonrasında yavruya bulaşarak hastalanmasına sebep olur. Hasta buzağılarda, pis kokulu ve bazen de kanlı bir ishal görülür. Gözleri iltihaplanır, göbek bölgesi ve eklem yerleri şişer ve irinleşir. Yeni doğan buzağıları korumak ve ölmelerini önlemek için; doğumdan önce analarına ve doğumdan hemen sonra kendilerine, çeşitli hastalıklara karşı etkili olan septisemi serumlarının yapılması gerekir. Ayrıca; Doğan buzağıları da özenle beslemeliyiz.

Suni tohumlamadan elde edilen buzağların, boğaya getirilerek elde edilen buzağılardan daha verimli ve kaliteli olduğu bir gerçektir.

BOL KAZANÇLAR DİLERİZ.

Koyunların Beslenmesi :

Koyun hem otun her kalitede olanını, hem de hububat ve gıda sektörünün yan ürünlerini değerlendirebilen bir hayvandır. Koyunlar hayat boyu hep aynı şekilde yemlenmez. Gebe iken başka bakım ister, süt verirken başka bakım ister. İklim'e göre, ırka göre ve mevsime göre, yemleme farklı olur. Bu dönemleri dikkatle izler ve gerektiği gibi beslersek iyi verim alırız. Aynı zamanda da en ekonomik şekilde beslemiş oluruz.

Kaba Yem Yetmez !

Koyunlar, selülozu fazla olan yemleri kolayca yerler. Bu yemlere kaba yem diyoruz. Kuru otlar ve saman kaba yemdir. Silo yemleri ve yeşil yemler de kaba yemdir. Koyunlar bunları yiyerek verim verir. Fakat kaba yemlerde bazı besin maddeleri azdır veya hiç yoktur. Her türlü besin maddelerini yeterince içermediğinden verim payı düşük kalmakta, daha çok yaşama payını karşılamaktadır. O zaman eksik olan bu besinleri eklemek gerekir. İşte koyunların verimini artırıcı bu yemlere **yoğun yem** diyoruz. Verimleri fazla olan koyunlara mutlaka yoğun yem vermelidir. Bunlar tahıl kırmalardır ve küspelerdir.

Koç katımından önce enterotoksemi (Zehirleme),

PPR ve brucella aşılama ları
İl/İlçe Müdürlüklerince yapılmalıdır.

Koyun Beslemesinde Önemli Dönemler :

Koyunların hayatında çeşitli dönemler vardır. Bir dönemde verimsiz olurlar. Yani, yavru verimi yoktur, süt verimi yoktur. Bir dönem gebelik dönemidir. İyi bakım ve beslenme ister. Sonra süt dönemi gelir. Bu da ayrı bakım ve beslenme ister. Bu dönemler ne zamandır, ne kadar sürer? Şimdi tek bunları inceleyelim.

- 1– Koç katımında besleme
- 2– Gebelikte besleme
- 3– Süt veriminde besleme
- 4– Verimsiz dönemde besleme

Koç Katımında Besleme :

Koyunlar koça verildikleri dönemde gayet sağlıklı ve vücut ağırlıkları bakımından uygun olmalıdırlar. Şayet koyunun koç alma isteğini kamçılarlamak istiyorsak ve doğacak kuzuların yetersiz beslenmeden dolayı ölmesini istemiyorsak bu dönemde ek bir enerji yemlemesi yapmalıyız. Koç katımında koyunlar genelde meradadırlar ve koç katımı için yetersiz bir beslenme söz konusudur. Koç katmaya başlamadan 2 hafta öncesinden başlayarak koç katım süresince 4 hafta kadar devam ettirerek bir ek yemleme yapmakta fayda vardır. Elimizde kaliteli kuru yonca varsa 500 gr' dan başlayıp 1.5 kg'a kadar çıkarak verebiliriz. Bu yoksa fabrika yemi veya arpa yulaf karışımı 400 gramdan başlayıp 700-800 grama kadar çıkarak yedirebiliriz. İyi besleme ile ikiz şansı artar.

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

KOYUNLARIN BESLENMESİ

İLETİŞİM

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

TEL: 0(432) 222 02 37 / FAX: 0(432) 222 00 67

E-mail: 65.haysag@tarimorman.gov.tr

van.tarimorman.gov.tr

van.tarimorman65

HAYSAG Mobil Uygulamayı İndirebilirsiniz.

Gebelikte Besleme :

Bu dönemi kendi arasında ikiye ayırmak gereklidir. Koyun koç aldıktan sonra, gebeliğinin ilk üç ayında karnındaki yavru gayet küçüktür. Gebeliğin ilk dönemindeki bu üç aylık döneminde, şayet mera şartları yeterliyse ek bir yeme ihtiyaç yoktur. Ot durumu kısıtlıysa bir miktar meraya çıkmadan önce günlük 250 gr kadar ek yem verilebilir. Gebeliğin ikinci ve en kritik dönemi son 45 gündür. Bu dönemde yavru hızla gelişerek ve annenin her yediğine ortak olmaya başlamaktadır. İlk dönemin hemen hemen 7 katı büyüklüğe erişen yavrunun ihtiyaçları ve dolayısıyla annenin ihtiyaçları artmıştır. İşte bu dönemde verilecek ek yem; yavru için sağlıklı ve iri doğum, anne içinde süt verim dönemine hazırlıklı olarak girmesi demektir.

Tabi bunların hepsi yetiştirici için artı değerlerdir. Ek yemleme de günlük 300 gramdan başlayarak doğuma kadar 800 grama çıkılmasında fayda vardır. Bu arada mera yeterli değilse ek ot vermek bile faydalıdır. Vereceğimiz yemleri fabrikalardan temin edebileceğimiz gibi kendi imkanlarımızla hazırlamamız mümkündür. Enerji kaynağı olarak tahıllardan (arpa, buğday, mısır, darı vb.) hangisini ucuz olarak temin edebiliyorsak, protein kaynağı olarak da yağ fabrikası yan ürünü olan küspelerden (ayçiçeği, pamuk tohumu, soya vb.) satın alarak kendi imkanlarımızla yem karışımları yapabiliriz.

Gebeliğin son döneminde ulaşmış olduğumuz besleme düzeyini koruyarak tek kuzulu koyunlarda günlük 700 gr civarında dane yem karmasına, ikiz kuzulu koyunlarda ise günlük 1 kg dane yem karmasına bir ay kadar devam etmeliyiz.

Süt Döneminde Besleme :

Süt kuzularının besisi ya hemen doğumdan sonra ya da kuzular 6-10 haftalık olunca yapılır. Her iki şekilde de analarının kuzuları doyuracak kadar bol süt vermesi gereklidir. Süt kuzusu besisinde en ucuz ve en yararlı yem ana süttür. Onun için kuzuları besiye alınan koyunların mera mevsimi gelene kadar ahırda beslenmesi gereklidir. Yurdumuzda bulunan kuzuların doğum ağırlıkları, yerli ırk koyunlarımızdan doğan erkek kuzularda 5-5,5 kg, dişi kuzularda 4-4,5 kg kadardır.

Merinos ırkında ise erkek kuzularda 4,8 kg, dişi kuzularda ise 4,5 kg kadardır. İkiz kuzular bunlardan 1 kg kadar eksik doğarlar. Eğer bir kuzu normal olarak beslenirse 12 gün içinde doğum ağırlığı kadar kilo alır. Bunun için kuzuları yavaş yavaş ot ve yem yemeye alıştırmak gerekir. Fakat kuzular 1 ayını doldurmadan onlara fazla yem verilmez. Unutmamak gerekir ki yemleri verirken kuzuların analarını emmesi mutlaka gereklidir. 16 hafta dolmadan kuzuları süttan kesmek büyük hatadır. Kuzular için ağılda daima taze ve serin su bulundurulmalıdır.

Kuzuların yemine her gün tuzmineral karışımından kuzu başına başlangıçta 6 gr verilmelidir. Çünkü, kemiklerin gelişmesi için hayvanın bu maddelere gereksinimi vardır. Kuzuları mutlaka yaşlarına yani doğumun erken veya geç oluşuna göre yemleme gruplarına ayırınız. İkiz kuzuları ayrı gruplara alınız. Çünkü, farklı büyüklüklerdeki kuzular bir arada besiye alınırsa büyük kuzuların küçük kuzulara yem bırakmadıkları, yem yedirmedikleri saptanmış olan bir gerçektir.

Verimsiz Dönemde Besleme :

Öncelikle verimsiz dönem tabiri ettiğimiz dönemleri iyi bilmeliyiz. Bu dönemler; Süt veriminden çıkıp koça verilmesine 2 hafta kalana kadar olan zaman ile koça verildikten gebeliğin son 45 gününe kadar olan dönemdir. Bu dönemlerde hayvanları yaşayabilecekleri ve mevcut durumlarını geriye götürmeyecek düzeyde beslemek gerekmektedir.

Bunu da şayet merada karnı doyuyorsa otlatarak, mera çok yetersiz ise varsa elimizde günlük 500 gr kadar çayır otu vererek, o yoksa 300 gr kadar kuru yonca otu, onu da temin etmemiz mümkün değilse 200 gr kadar dane yem takviyesi ile geçiştirmemiz mümkündür. Anız otlaması da bu verimsiz dönemde yeterli olmaktadır.

İL-İLÇE MÜDÜRLÜKLERİ TELEFON BİLGİLERİ

İL MÜDÜRLÜĞÜ

0 (432) 222 02 37

BAHÇESARAY

0 (432) 751 24 30

BAŞKALE

0 (432) 651 20 21

ÇALDIRAN

0 (432) 412 20 61

ÇATAK

0 (432) 512 20 19

EDREMİT

0 (432) 312 22 41

ERCİŞ

0 (432) 351 60 70

GEVAŞ

0 (432) 612 20 22

GÜRPINAR

0 (432) 551 20 69

MURADIYE

0 (432) 451 20 31

ÖZALP

0 (432) 712 20 27

SARAY

0 (432) 781 21 83

İPEKYOLU

0 (432) 216 45 75

TUŞBA

0 (432) 223 26 32

HAYVAN NAKLEDERKEN DİKKAT!

Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği kapsamında küpelenerek kayıt altına alınan koyun ve keçi türü hayvanlar için resmi veteriner hekim, hayvan sahibi, hayvan satış yeri yetkilisi veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kişi, kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen, koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpe numaralarının, çıkış ve varış işletmesi bilgilerinin bulunduğu, hayvanların nakilleri esnasında yanlarında bulundurulması gereken belgedir. İl dışı Büyükbaş hayvan sevklerinde şap hastalığına karşı 12 ay içinde en az 2 kere ve 2 nci aşılama son 6 ay içinde yapılmalıdır. Ayrıca, koyun ve keçilerin yıl içinde koyun, keçi vebası (PPR) aşısı ile aşıli olmaları gerekmektedir. Aşıları tam olan hayvanların nakilleri İl/İlçe içinde yapılacaksa; Büyükbaş hayvanların pasaportları, küçükbaş hayvanların ise nakil belgeleri nakil sırasında hayvan sahibinin yanında mutlaka bulunmalıdır. İller arası hayvan nakillerinde ise; Yetiştiriciler ellerinde bulunan bu pasaport veya nakil belgeleri ile İl/İlçe Müdürlüklerimize gelerek Veteriner Sağlık Raporu alınmalıdır.

Hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde pasaport, nakil belgesi veya Veteriner Sağlık Raporu bulunmayan hayvan sahiplerine;

Sığır cinsi hayvan başına : **831TL**

Koyun-keçi hayvan başına : **128 TL**

Nakil vasıtası sahiplerine : **2.781 TL**

Satış izni verilen yer dışında satış yapanlara : **2.781TL**

İstenilen Belgeleri Tutmayanlara : **1.387 TL**

Hastalıkla mücadele tedbirlerine uymayanlara :
13.934 TL

Bakanlık İl/İlçe Müdürlükleri tarafından İdari para cezası uygulanır.

VETERİNER SAĞLIK RAPORU

İller Arası canlı hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde İl/İlçe Müdürlüklerinde görevli resmi veteriner hekimler tarafından düzenlenen hayvan ve hayvansal ürünlerin sağlıklı olduğunu gösteren belgedir.

T.C.

VAN VALİLİĞİ

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

ET VE SÜT DEPOSU VAN

**BÜYÜK VE KÜÇÜKBAS HAYVANLARDA
KAYIT VE KÜPELEME**

İLETİŞİM

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

TEL: 0(432) 222 02 37 / FAX: 0(432) 222 00 67

E-mail: 65.haysag@tarimorman.gov.tr

van.tarimorman.gov.tr

HAYSAG Mobil Uygulamayı İndirebilirsiniz.

HAYVANLARA KULAK KÜPESİ TAKILMALI

TÜRKVET Hayvan Kayıt sisteminde; hayvanların bulunduğu işletme, işletme sahibi, işletmenin bulunduğu adres, tür, ırk, cinsiyet bilgileri ile doğum, hareket ve ölüm tarihi bilgileri tutulmaktadır. Büyükbaş hayvanlar doğumlarından itibaren 3 ay içerisinde, küçükbaş hayvanlar ise 6 ay içerisinde ve **doğdukları işletmeden ayrılmadan önce küpelenerek kayıt altına alınmalıdır.** Bu süreleri aşılması durumunda cezalı küpeleme ve kayıt yapılmaktadır. Küpelenmeyen ve kayıt edilmeyen hayvanlar bir işletmeden başka bir işletmeye hareket ettirilemez.

Hayvanlara küpe takılması ve kayıt altına alınmasındaki amaç, hayvan hareketleri kontrolünü sağlamak, hastalıklı hayvanların hareketini önleyerek hastalıkların yayılmasını önlemek ve dolayısıyla sağlıklı gıda elde ederek halk sağlığını korumaktır. Yetiştiriciler, işletme bilgilerini, işletmelerinde doğan ölen, işletmelerine gelen ayrılan hayvanları kaydetmek ve İl/İlçe Müdürlüklerine bildirmek zorundadır.

Küpesiz hayvanların nakli, teşviklerden yararlanmaması, hayvan pazarında satışı ve mezba-hada kesimi yasaktır.

Büyükbaş hayvanların il içi sevklerinde hayvan pasaportu, küçükbaş hayvanların il içi sevklerinde nakil belgesinin hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların iller arası sevklerinde hayvanların muayene kontrolünden sonra bu belgelere istinaden düzenlenen Veteriner Sağlık Raporu gereklidir.

KÜPE DÜŞTÜĞÜNDE DİKKAT !

Hayvanların küpesi düştüğünde ya da numaraları silindiğinde 28 gün içinde İl/İlçe Müdürlüklerimize müracaat ediniz, bu durumda aynı numaralı yeni küpe takılır.

HAYVAN KAYITLARINI TUTUN!

Hayvan sahiplerinin işletmedeki kayıtlarını tutmaları ve bu kayıtları en az 3 yıl süre ile saklamaları kanuni zorunluluktur. Doğum, ölüm, kesim, alım, satım gibi hareketlerini; Pasaport, nakil belgesi veya Veteriner Sağlık Raporu ile en geç 7 gün içinde İl/İlçe Müdürlüklerimize bildiriniz. Bildirimlerini yapmayanlara destek ödemesi yapılmaz. **İstenen kayıtları tutmayan ve belgesiz hayvan alıp/satanlara idari para cezası uygulanır. İdari Para Cezaları her yıl artarak yenilenmektedir.**

**"BİLMEMEK
SORUMLULUĞU ORTADAN
KALDIRMAZ."**

YETİŞTİRİCİ İŞLETME İLE İLGİLİ !

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereği;

İşletmeler; Açılış, kapanış, sahip ve adres değişikliği gibi bilgilerini 7 gün içinde ilgililere bildirmek zorundadır. Hayvan sahibi; ilgili yönetmelikte yer alan yükümlülükleri yerine getirmemesinden, vermiş olduğu beyanları nedeniyle oluşacak tüm olumsuzluk ve hatalardan sorumludur.

YETİŞTİRİCİ HAYVAN SATIN ALIRKEN!

Küpesiz, kulak küpesi düşmüş, Kulak iç ve dış tarafında firma damgalı küpesi, pasaportu, nakil belgesi ve Bakanlıkça belirtilen belgeleri olmayan, Kulağındaki küpede Bakanlık logosu bulunmayan, Kulak küpesindeki rakamları lazerle yazılı olmayan, Pasaport bilgileri ile uyuşmayan hayvanları satın almayınız.

HAYVAN NAKLİ SIRASINDA!

Nakil sırasında hayvanlara refakat eden bakıcılara ve nakil araçlarına eğitim verildikten sonra yeterlilik belgesi, nakliyecilere yetki belgesi, hayvan naklinde kullanılan araçlara onay belgesi verilerek veri tabanına kaydedilmektedir.

TRAKYA'YA HAYVAN SEVKLERİ!

Hayvanlarda sevk günü şap hastalığı belirtisi bulunmamalı, doğumdan itibaren işletme değiştirmemiş olmalı veya en az 3 aydır halen bulundukları işletmede barındırılmış olmalıdır. İşletmenin en az 10 km çevresinde şap hastalığı görülmemiş olmalıdır. Hayvanlar sevk öncesinde 30 gün süre ile bir işletmede izole edilmeli, bu süre içinde işletmenin 10 km çevresinde şap hastalığı çıkmamış olmalıdır. İşletmedeki tüm hayvanlardan kan örneği alınır ve laboratuvara gönderilerek sonucu negatif ise sevkine izin verilir. LSD (Sığır çiçeği hastalığı) aşısı yapıldıktan 28 gün sonra hayvanın sevk yapılabilir.